

13 Zouteveense route

De rondwandeling Zouteveense route is ca. 12 km lang. De route begint en eindigt in het centrum van Schipluiden bij de ophaalbrug. De route loopt langs de grens van de Zouteveense Polder. Via de Vlaardingsekade naar de Willemsoordseweg en de Oostveenseweg. Via het Slinkslootpad, de graskade langs het golfterrein, het Abtsrechtsepad en het Sint Maartenspad terug naar de ophaalbrug Schipluiden.

Routebeschrijving

De routebeschrijving maakt gebruik van het wandelroutenetwerk Hof van Delfland. Waar de route afwijkt worden in deze routebeschrijving verdere details gegeven. Verstoringen in het netwerk? Meld ze bij www.meldpuntroutes.nl.

- **Knp 17:** Start in Schipluiden. Vanaf de ophaalbrug aan de Dorpsstraat naar knp 51, 24, 84, 83 en 71.
- **Knp 71:** Willemsoordseweg / Oostveenseweg. Linksaf naar knp 82 en knp 40.
- **Knp 40:** A4 / Schipluiden. Richting knp 22 over het Slinkslootpad, over het A4-viaduct, direct rechtsaf over de graskade langs het golfterrein. Aan het einde steek de Abtsrechtseweg over: knp 32. Linksaf het Abtsrechtsepad volgen. Aan het eind linksaf: het Sint Maartenspad. Rechtsaf de Paulus Beelaertslaan in en rechtdoor de Agnes Croesinklaan volgen. Bij de kruising met de Keenenburgweg rechtsaf tot de ophaalburg. Het eindpunt is bereikt.

Voor de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van het begin- en eindpunt van de wandelroute wordt verwezen naar www.9292ov.nl

NB: Alle gegevens benodigd voor de routebepaling onderweg zijn vermeld op deze eerste pagina.

Onderweg te zien

Midden-Delfland, het groene hart van de zuidwestelijke Randstad. Een kleinschalig oud cultuurlandschap met de kenmerken van het Hollandse landschap achter de duinen: laaggelegen (1 tot 3 m onder NAP) en lichtglooiend door de oude kreekruigen en de natte veengebieden daartussen.

De op de kreekruigen gelegen boerderijen, de oude dorpskernen, de vele molens en gemalen, de kades en oude slotenpatronen tonen je steeds weer de eeuwenoude historie van dit gebied. Een groene oase met een rijke natuur en weidse vergezichten te midden van het grootschalige stedelijke en industriële geweld.

Zouteveense Polder

De Zouteveense Polder vormt met de Holierhoekse Polder een eenheid. De Holierhoekse Polder is vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw vanuit Vlaardingen voor een groot deel 'overspoeld' met woonwijken. Vanuit Schipluiden dringt slechts het zuidelijke gedeelte van het dorp in de Zouteveense

Polder door. De grens tussen beide polders wordt gevormd door het water de Zweth. Het woord zweth betekent grens. Behalve de grens tussen de beide polders vormde het water ook de grens tussen de ambachten Vlaardinger-Ambacht en het Ambacht Zouteveen. In 1941 werd Vlaardinger-Ambacht bij Vlaardingen gevoegd en Zouteveen bij Schipluiden. De polder is echter veel groter dan het vroegere ambacht dat tot de Noordmolensloot reikte. De Noordmolen was de meest noordelijke van de in totaal zes molens die de beide polders bemaalden en uitsloegen op de Vlaardingervaart. Nu is er nog één gemaal, het Slinksloot-gemaal. De naam Zouteveen houdt waarschijnlijk verband met de zoute kwel die in de polder voorkomt. Planten als de zeebies en de ruwe biezen duiden op dat zwak brakke milieu.

Eendenkooi

De Schipluidense eendenkooi is gelegen in het stroomgebied van de vroegere veenstroom de Keen. Nog altijd ligt dit poldergedeelte erg laag. De kooi wordt al in 1561 vermeld in de archieven. Rond de kooi geldt het oude recht van afpaling: binnen een cirkel van 1130 meter (300 Rijnlandse roeden) mag

niet gejaagd worden en mag geen verstorend geluid gemaakt worden. De autosnelweg A4, die op een steenworp afstand van de kooi loopt, heeft de rust voorgoed verdreven. Thans is de kooi in beheer bij Natuurmonumenten. Behalve voor de op de kooiplas rustende eendensoorten zoals wintertaling, smient en krakeend, is het kooibos een broed- en leefgebied voor vele soorten zangvogels, de torenvalk en de ransuil. Het kooibos bestaat uit fraai, oud essenhakhout, knotwilgen, els, esdoorn, berk, enz. Het bos vormt een markant punt in het open poldergebied.

Schipluiden

Eeuwenlang vormde de weinige bebouwing aan weerszijden van de Gaag het gehele dorp Schipluiden. Aan de zuidzijde heette het 'aan de kadezijde', aan de noordkant 'aan de straat'. De huidige Dorpsstraat aan de noordzijde heeft in de loop der eeuwen verschillende namen gehad. In 1561 spreekt men van Kerkwech. In de achttiende eeuw heet de weg 's Heerenstraat. Aan de straat zijn de meeste huizen hoger dan aan de kadezijde. De Vlaardingsekade heette in de volksmond vaak 't Kaatje'. In 1952 kwam de naam Vlaardingsekade in gebruik voor de gehele kade vanaf de Valbrug tot aan de grens met de gemeente Vlaardingen.

De locatie van onderstaande bezienswaardigheden is gemarkeerd op de routekaart van het voorblad. De volglatter wordt hierbij gebruikt als referentie.

A. Valbrug

In 1932 verscheen een serie van vier postzegels, met een toeslag ten bate van de Algemene Nederlandsche Vereniging voor Vreemdelingenverkeer. Het opschrift luidde Salve hospes (Welkom vreemdeling). De zegel van 7 1/2 cent laat de ophaalbrug in Schipluiden zien (toen nog van hout). Op de achtergrond de spoorbrug over het Hollands Diep.

B. Paardenbrug

De Paardenbrug is één van de twee voetgangersbruggen over de Gaag. Het verbindt de Dorpsstraat ter hoogte van de Brugstraat met de Vlaardingsekade, de smalle kade langs de Gaag. Zoals de naam suggereert was deze brug belangrijk in de periode dat schepen werden voortgetrokken door paarden. Langs de smalle Vlaardingervaart was vroeger een paardenstalling en werden paarden gewisseld voor het volgende deel van het traject.

C. Korpershoek

In 1680 woonde op de molen aan de overzijde een molenaar die zich Korpershoek noemde. Nu heet de molen zo, maar ook de brug over de 'monding' van de Zijde. Tot voor enkele jaren heette de naastgelegen boerderij ook Korpershoek, maar die naam is inmiddels veranderd in 'In 't Rietveld'. De naam Korpershoek verwijst naar de karpers die op deze plaats in de vaart kuit kwamen (en komen) schieten.

D. Trekkade

Schipluiden vormde een schakel in de trekvaartroute van Vlaardingen en Maassluis naar Delft. Omstreeks 1645 werd op verzoek van de stad Delft de kade verzwaaard en geschikt gemaakt voor de paarden van de geregelde trekschuitverbinding. Deze manier van vervoer werd als zeer comfortabel beschouwd: de 'Pullman' uit het grijze verleden. De wegen waren in die tijd slecht en gedurende het natte seizoen haast onbegaanbaar. De palen met rollen in de bocht van de Gaag, zorgden ervoor dat bij het ronden van de hoek, de trekschuit niet tegen de oever werd getrokken.

E. Gras voor glas

Sinds 2006 is de gemeente Midden-Delfland bezig om glas te saneren ten behoeve van open weide-land. Op deze locatie werd het laatste gedeelte van het kassencomplex dat hier aan de Vlaardingervaart stond gesloopt. Ook de tuinderswoning aan de kade is verdwenen. Het kassencomplex strekte zich uit van de kade tot aan de Zouteveenseweg. Met het verdwijnen van het glas is hier de openheid van het poldergebied weer terug.

F. Molenwerf

Hier stond tot 1884 de Buikslootmolen, die reeds in 1502 wordt genoemd. De Buiksloot stond in verbinding met het Zouteveense Meer. Dit meer is thans verland. Meer naar het noorden ligt de Noordmolenwerf.

G. Rechthuis / Gemaal, Vlaardingsekade 57 / 59

In 1883 werd het (stoom)gemaal in gebruik genomen, als vervanger van de Schouw-molen. Op deze plaats werden met een schouw (boot met platte bodem) de paarden van de trekschuit uit Maassluis overgezet. Direct ten noorden van het gemaal staat het Rechthuis. Vanaf 1651 vergaderden in deze herberg de schout en schepenen van het ambacht Zouteveen. In de negentiende eeuw verbouwd tot boerderij.

H. Meerzicht, Willemsoordseweg 5

J. Verheul

boerderijen! De oprijlaan voert naar de zijgevel van de boerderij, waar een fors werkhuis is

De boerderij ligt verscholen in het groen en wordt thans als woonboerderij gebruikt. Op de opkamergevel staat in rood metselwerk het jaartal 1640. In de bewaard gebleven deurkalk van de vroegere voordeur was 1609 gehakt, terwijl een steen in een andere gevel een jaartal in de achttiende eeuw vertoont. Altijd werd er verbouwd aan boerderijen! De oprijlaan voert naar de zijgevel van de boerderij, waar een fors werkhuis is

uitgebouwd, achter de uitbouw van de opkamer en melkkelder. In de voorgevel heeft die opkamer (herenkamer) een fraai kruisokzijn met gebrandschilderde ramen. Het voorhuis bevat een grote schouw die nog uit de zestiende eeuw moet dateren.

I. De Kapel

De naam van deze buurtschap herinnert aan het kapelletje dat hier tot 1719 stond. Voor de afbraak had het gebouwtje nog vele jaren als schooltje dienstgedaan. Zouteveen kende in de late middeleeuwen een vorm van buurrecht. Kleine geschillen en overtredingen werden door een eigen rechtelijk college afgehandeld. Grote misdrijven en beroepszaken werden door de baljuw en zijn hof berecht. De baljuw hield zitting bij de gerechtspaal (of geselpaal), die bij de kapel van Zouteveen stond. Tegenover het kapelletje stond een herberg die omstreeks 1900 werd afgebroken. De derde bebouwde hoek werd ingenomen door een boerderij op de plaats van de huidige. Het inrijhek daarvan wordt gesierd met de naam van de buurtschap die eertijds de kern vormde van het ambacht, later gemeente. Zouteveen werd in 1855 samengevoegd met Vlaarding-Ambacht en in 1941 met Schipluiden.

J. Boerderij, Oostveenseweg 7

Sedert de bouw in 1899 is er lange tijd vrijwel niets aan de boerderij verbouwd. Aan de erfzijde naast de boerderij staat een wagenschuur met paardenstal, daarachter een restant van een hooiberg. Aan de niet-erfzijde is een, inmiddels 'opengewerkte' karnmolen zichtbaar, aangebouwd aan de vroegere varkensstal. De opkamer is nog geheel in oude staat met twee kastenwanden en binnenluiken. Het houtwerk en plafond zijn groen geverfd, met een jugendstil decoratie. In de melkkelder is het houtwerk in de bekende blauwe kleur geschilderd, een kleur die de vliegen zou weren. Het houtwerk van de boenhoek is geschilderd in een donkerrode kleur die ossenbloed wordt genoemd. Momenteel is de boerderij in gebruik als dagopvang 'Weidelicht' voor ouderen met dementie en hun mantelzorgers.

K. A4 en eco-aquaduct

De Oostveenseweg kruist hier de verdiept aangelegde A4. De snelweg tussen Delft en Schiedam kwam eind 2015 gereed. Rechts ligt het eco-aqua-duct Zweth en Slinksloot. Deze natuurbrug van 100 meter breed heeft een unieke combinatie van een ecoduct en aquaduct in één. Het is een ecopassage om de ecologische hoofdstructuur door te zetten over de snelweg en een aquaduct voor de Slinksloot en de Zweth. Om de ecologische verbinding optimaal te laten functioneren ligt het eco-duct op maaiveldniveau. Net voor het viaduct ligt rechts de Adrianushoeve, de thuisbasis van de schaapskudde Vockestaert.

L. Golfbaan Delfland

Momenteel bestaat de 27-holes golfbaan (ontwerper Gerard Jol) al een oppervlak groter dan de bebouwde kom van Schipluiden. Alles bijeen wel een zeer groot ruimtebeslag. Er zijn veel waterpartijen, waarin en waarlangs zich natuurontwikkeling voordoet.

Langs de buitenranden van de baan hebben de sloten verlaagde oevers gekregen. 's Winters worden in de randzone vaak smienten waargenomen, afkomstig uit Scandinavië of Siberië.

M. Keenenburg

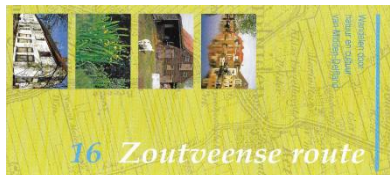

Roelant Roghman ca. 1650

De oudste woontoren van de Keenenburg dateert uit ongeveer 1400. In de loop der tijd is het kasteel vergroot en verbouwd. Rondom het kasteel en de voorburch lag een uitgebreid tuinencomplex met sier- en nutstuinen, boomgaarden en windsingels. Het kasteel werd in 1798 gesloopt. In de jaren negentig van de vorige eeuw verrees op het

kasteelterrein de nieuwbouwwijk Keenenburg, waar de namen van de straten genoemd zijn naar belangrijke bewoners van het kasteel. De twee bastionvormige beëindigingen van het kasteelterrein zijn als rustplekken aan de rand van de woonwijk gehandhaafd.

Bronvermelding

Deze wandelroute maakt oorspronkelijk deel uit van een serie van drie mapjes met elk zes routes, uitgegeven in de periode 2004-2007. De serie kwam tot stand in samenwerking van de vereniging Te Voet en de werkgroep Paden van de Midden-Delfland Vereniging. Tekst, fotografie en vormgeving zijn van

Frits van Ooststroom. In 2022 zijn de routes gedigitaliseerd en geactualiseerd. De Zouteveense route met volgnummer 13 had voorheen volgnummer 16.

Bij deze bewerking is verder dankbaar gebruik gemaakt van:

- artikelen uit de Jaarboeken van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en informatie op de website www.middendelfland.net.
- publicaties van Midden-Delfland is Mensenwerk: <https://www.mdmw.nl/>